

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi
mia.aronen@vm.fi

Keskuskauppakamarin lausunto sijoitusrahastolainsäädännön kokonaisuudistusta koskevaan työryhmämuistioon (VM111:00/2016)

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Keskuskauppakamarin lausuntoa sijoitusrahastolainsäädännön kokonaisuudistusta koskevaan työryhmämuistioon ("muistio"). Keskuskauppakamari lausuu asiasta seuraavan.

Työryhmän tavoitteista

Työryhmän ehdotusten tavoitteiksi on ilmoitettu mm. rahastoja koskevan sääntelyn selkiyttäminen ja norminpurku, toimialan kustannustehokkuuden lisääminen ja alalle tulon kynnyksen madaltaminen sekä rahastoyhtiöiden ja sijoitusrahastojen kotimaisen ja kansainvälisen kilpailuvyyn turvaaminen huomioiden osuudenomistajien asema ja sijoittajan suoja.

Keskuskauppakamari pitää työryhmän tavoitteita oikeasuuntaisina ja kannatettavina.

Työryhmän ehdotuksista

Sijoitusrahaston hallinnointi

Työryhmä ehdottaa vuosittaisen rahasto-osuudenomistajien kokouksen korvaamista hallituksen, osuudenomistajien määrävähemmistön tai tilintarkastajan pyynnöstä koolle kutsuttavalla kokouksella. Kuten muistiossa on todettu, osuudenomistajien kokouksien käytännön merkitys on jäänyt vähäiseksi. Vastaavasti työryhmän ehdottamat mekanismit pyynnöstä kutsuttavalle kokoukselle vaikuttavat asianmukaisilta ja oikeasuhtaisilta. Keskuskauppakamari kannattaa ehdotusta.

Työryhmä ehdottaa myös hallituksen riippumattomuuden lisäämistä paitsi asettamalla vähimmäismäärän riippumattomille hallituksen jäsenille, myös kiristämällä riippumattomuuden kriteeristöä. Keskuskauppakamari katsoo, että vaikka ehdotus näennäisesti kaventaa osuudenomistajien oikeuksia, ehdotus ei tosiasiallisesti heikennä sijoittajan suojaa vaan saattaa käytännössä parantaa sitä. Keskuskauppakamari kannattaa ehdotusta.

Alarahastot

Työryhmä ehdottaa alarahastorakenteen sallimista suomalaisille sijoitusrahastoille ja erikoissijoitusrahastoille. Tältä osin ehdotuksella halutaan antaa suomalaisille rahastoille joustoa ja

mahdollisuuksia järjestää rahastonsa samalla tavoin kuin eräissä muissa jäsenvaltioissa jo tehdään. Lisäksi alarahastorakenne mahdollistaa hallinnoinnin tehostamisen rahastoyhtiön näkökulmasta. Keskuskauppakamari kannattaa ehdotusta.

Arvonlaskennan oikeellisuuden tarkastus

Työryhmä ehdottaa tilintarkastajien toimittaman arvonlaskennan harventamista. Keskuskauppakamari katsoo, että nykyiset säilytysyhteisön velvoitteet huomioiden tilintarkastajan toimitamien arvonlaskentojen harventaminen ei heikennä sijoittajan suojaa, mutta on omiaan vähentämään rahastoyhtiöiden hallinnollisia kustannuksia. Keskuskauppakamari kannattaa ehdotusta.

Rahasto-osuudenomistajien vähimmäismäärä

Työryhmä ehdottaa vähimmäismäärän laskemista 50:stä osuudenomistajasta 30:een. Keskuskauppakamari katsoo, että ehdotetulla muutoksella voidaan joissain tapauksissa alentaa markkinoille tulon kynnystä ja kannattaa ehdotusta.

Osuustodistus

Työryhmä ehdottaa, ettei rahastoyhtiöllä olisi jatkossa velvollisuutta antaa fyysistä osuustodistusta. Keskuskauppakamari kannattaa ehdotusta ja pitää sitä yksinomaan ajanmukaisena.

Rahasto-osuuksien lunastus

Työryhmä ehdottaa rahastoyhtiöille suurten lunastusten rajoittamista uutena likviditeetin hallintakeinona. Keskuskauppakamari katsoo, että on tilanteita, joissa lunastusten rajoittaminen ehdotetulla tavalla voi olla perusteltua rahasto-osuudenomistajien etujen suojelemiseksi. Ehdotuksen perusteella rahastoyhtiö voisi määritellä vapaasti säännöissä, miten ja missä tilanteissa lunastuksia voidaan rajoittaa, joskin oikeus koskee ainoastaan 'suuria' lunastuksia. Keskuskauppakamari katsoo, että vaikka rahastosäännöt ovat sinällään läpinäkyvä keino järjestää rahasto-osuudenomistajien välisiä oikeuksia, sääntelyssä voi olla syytä asettaa jotain ohjausta siihen, millä tavoin tai edellytyksin lunastusten rajoittamisesta voitaisiin säännöissä määrätä. Vertailun vuoksi rahastoyhtiön oikeus keskeyttää lunastukset väliaikaisesti on sidottu rahasto-osuuden omistajien yhdenvertaisuuteen tai muuhun osuudenomistajien painavaan etuun.

Työryhmä ehdottaa niin ikään rahastoyhtiölle mahdollisuutta lunastaa yksittäisten rahasto-osuudenomistajien rahasto-osuudet laissa ja sijoitusrahaston säännöissä määritellyissä tilanteissa ilman rahasto-osuudenomistajan suostumusta. Edellytyksenä on että lunastus perustuu osuudenomistajaan liittyvään seikkaan, joka aiheuttaa rahastoyhtiölle kohtuuttomia velvoitteita. Yksityiskohtaisissa perusteluissa on tarkemmin kuvattu tällaisia tilanteita. Keskuskauppakamari pitää ehdotettua lunastusoikeutta oikeasuhtaisena rahastoyhtiölle ja muille osuudenomistajille mahdollisesti aiheutuvaan haittaan nähden.

Erikoissijoitusrahastot

Työryhmä esittää erikoissijoitusrahastoa koskevan sääntelyn siirtämistä vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin. Keskuskauppakamari katsoo, että ehdotus selkeyttää lainsäädäntöä ja siten kannattaa ratkaisua. Koska ehdotettujen säännösten tarkoituksena ei ole muuttaa erikoissijoitusrahastojen verokohtelua, tulisi tämä kirjata selkeästi hallituksen esitykseen.

Vaihtoehtorahastojen hoitajan johdolle ja omistajille asetettavat luotettavuusvaatimukset

Työryhmä ehdottaa rekisteröitymisvelvollisten vaihtoehtorahastojen hoitajien johdolle ja merkittävälle omistajille asetettavaksi samat luotettavuusvaatimukset kuin mitä edellytetään toimiluvallisilta vaihtoehtorahastojen hoitajilta. Tältä osin muutosta ei perustella juuri muutoin kuin viittaamalla mm. joukkorahoituksen välittäjille asetettuihin velvoitteisiin ja yleisesti sijoittajan suojaan.

Keskuskauppakamari katsoo, että yleisesti ottaen erottelu toimiluvallisen toiminnan ja rekisteröitymistä edellyttävän toiminnan välillä on käyttökelpoinen, kun pyritään säilyttämään markkinoiden tehokkuus. Pienimuotoisessa toiminnassa rekisteröitymisen ja sen mahdollistaman jälkikäteisen valvonnan tulisi olla sijoittajan suojan ja toimialan riskinhallinnan kannalta riittävää. Sen sijaan toiminnan ylittäessä tietyt ennalta määritellyt rajat, mahdolliset riskit myös kasvavat, jolloin on perusteltua edellyttää toimilupaa. Tällöin toiminnan ja toimijan luotettavuutta tarkastellaan erillisessä toimilupamenettelyssä jo ennen toiminnan aloittamista. Keskuskauppakamari katsoo, että yleisesti ottaen pitäisi välttää sitä, että rekisteröintimenettelyyn tuodaan yhtään enempää toimilupamenettelylle tyypillisiä edellytyksiä, jotta toiminnan aloittamiselle ei luotaisi liiallisia hallinnollisia kynnyksiä.

Muita huomioita jatkovalmisteluun

Kuten muistiossa on todettu, rahasto-osuusrekisterin pitoa koskevien säännösten päivittäminen olisi tärkeää rahastoyhtiöiden rajat ylittävän toiminnan kannalta. Vastaavasti vaihtuvapääomaista sijoitusyhtiötä koskevan sääntelyn puute rajoittaa toimialan kehitystä. Keskuskauppakamari pitää valitettavana, että työryhmä ei toimikautensa aikana onnistunut valmistelemaan kyseisiä ehdotuksia. Keskuskauppakamari katsoo, että kyseisten ehdotusten valmistelua tulisi ehdottomasti jatkaa.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Leena Linnainmaa
varatoimitusjohtaja